

20 043

Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa

Nr. 69

VERSLAG VAN DE ZITTING 2007 (EERSTE DEEL)

Vastgesteld 15 februari 2007

De delegatie uit de beide Kamers der Staten-Generaal heeft van 22–26 januari 2007 het Eerste Deel van de zitting 2007 in Straatsburg bijgewoond.

Onderstaand brengt zij verslag uit over de onderwerpen die in bovengenoemde zitting aan de orde kwamen¹.

A. Algemeen

1. Voortgangsrapport van het Bureau en de Standing Committee van de Assemblee.
Rapport – Preda (Roemenië), doc. 11123
2. Interventie van de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa, Terry Davis, over de staat van de Raad van Europa
3. Mededelingen uit het Comité van Ministers door Fiorenzo Stolfi, Minister van Buitenlandse Zaken van San Marino, voorzitter van het Comité van Ministers.
De vragen die aan de minister zijn gesteld zijn vervat in doc. 11134

B. Politieke Zaken

1. Situatie in Kosovo
Rapport – Russell-Johnston (Verenigd Koninkrijk), doc. 11018, Aanbeveling 1780, resolutie 1533

Tijdens dit debat voor de Martti Ahtisaari, speciaal afgezant van de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties inzake Kosovo het woord.
2. Het gevaar van het gebruik van energie voorraden als instrument van politieke druk
Rapport – Mihkelson (Estland), doc. 11116, aanbeveling 1779, resolutie 1531
Rapport – Veenendaal (Nederland) gepresenteerd door de heer Paul Wille (België), doc. 11132
Rapport – Ivanov (Bulgarije), doc. 11139

¹ De in dit verslag genoemde documenten en overige stukken die betrekking hebben op deze plenaire vergadering zijn verkrijgbaar bij de griffie interparlementaire betrekkingen. Internetadres Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa: <http://assembly.coe.int>.

C. Juridische Zaken

1. Kindslachtoffers: het uitroeien van alle vormen van geweld, uitbuiting en misbruik
Rapport – Gardetto (Monaco), doc. 11118, aanbeveling 1778, resolutie 1530
Rapport – Ohlsson (Zweden), doc. 11138

Tijdens dit debat voerden het woord:

- mw. Ann Veneman, lid van de Raad van Bestuur van Unicef
- Prinses Caroline van Hannover, Presidente van Wereld associatie van Kindervrienden (AMADE)
- de heer Thomas Hammarberg, commissaris voor de mensenrechten van de Raad van Europa

2. Dreiging voor het Europese Hof voor de Mensenrechten: de noodzaak voor Rusland om Protocol nr. 14 te ratificeren.

Aan de discussie is deelgenomen door de heren Kox en Jurgens.

De heer **Kox** merkte op dat 27 afgevaardigden van het Russische parlement op 20 december 2006 voor de ratificatie van Protocol nr. 14 stemden. Dit was bedoeld om het enorme aantal onbehandelde zaken te reduceren die voor het Europese Hof voor de Rechten van de Mens hier in Straatsburg werden voorgelegd. Het was ook bedoeld om de onaanvaardbaar lange – bijna kafkaëchtige – tijd te verminderen die gemoeid is met het voorbereiden van vonnissen, en die soms acht tot negen jaar in beslag neemt.

Spreker zei dat sommige van die 27 Russische parlementsleden hier vandaag aanwezig zijn. Hij feliciteerde hen met hun durf om weerstand te bieden tegen de overgrote meerderheid van het Russische parlement. Hij noemde ze dapper omdat zij durfden op te komen voor een goede zaak, hoewel het voor hen veel makkelijker zou zijn geweest om deel uit te maken van de meerderheid die weigerde het verdrag te ratificeren op grond van nogal populistische argumenten. Om een voorbeeld te noemen: de vice-voorzitter van de Duma, Barburin, adviseerde zijn collega's om nee te zeggen tegen het Protocol omdat de Raad van Europa toch maar misbruik zou maken van het gigantische bedrag dat Rusland voor het lidmaatschap moet betalen door dit te gebruiken voor aanvallen tegen Rusland.

Andere parlementariërs probeerden betere argumenten naar voren te brengen, zoals het argument dat het Protocol de kwaliteit van de vonnissen in gevaar zou brengen omdat het de mogelijkheid zou scheppen dat er vonnissen door een enkele rechter tot stand zouden komen in plaats van collectieve vonnissen. Dit klinkt echter niet echt overtuigend. Meer dan 10 000 burgers kunnen momenteel van geen enkele rechtspraak gebruik maken vanwege de absurd lange tijd die het duurt voordat een zaak door de Rechtbank kan worden behandeld.

Een argument dat door anderen gebruikt wordt tegen de beslissing van de Russische Duma is dat nu alle landen het Protocol geratificeerd hebben, Rusland niet langer het recht heeft om nee te zeggen. Dit argument klopt echter ook niet. De Europese grondwet is door 18 landen van de Europese Unie geratificeerd. Niemand kan echt ontkennen dat de Fransen en de Nederlanders het recht hebben om

nee te zeggen tegen het grondwettelijk verdrag. De Russische Duma heeft het recht om nee te zeggen, maar de argumenten die gebruikt worden om nee te zeggen zijn niet overtuigend.

De Groep van het Verenigd Europees Links is van mening dat we het Russische Parlement moeten vragen om het Protocol zo spoedig mogelijk te ratificeren. Niet omdat dit de beste oplossing is, maar omdat het de beste oplossing is voor een onmogelijke situatie waarbij mensen wordt verteld dat zij directe toegang hebben tot het Europees Hof van de Rechten van de Mens, maar aan wie niet wordt verteld dat zij jaren zullen moeten wachten totdat er recht wordt gesproken.

Terwijl de Groep van het Verenigd Europees Links het niet eens is met de beslissing van de Duma om op dit moment niet tot ratificatie over te gaan, vindt zij ook dat andere regeringen niet gewoonweg alle schuld bij de Russen kunnen neerleggen. Voor het Hof is het onmogelijk gebleken om tot een snelle afhandeling te komen van alle zaken die het vele jaren lang heeft voorgelegd gekregen. Alle regeringen hadden de noodzakelijke stappen moeten nemen om te voorkomen dat deze situatie zich zou voordoen. Zelfs wanneer de Russische Duma doet wat het zou moeten doen en het Protocol zou ratificeren, zal er nog steeds een enorm en onacceptabel aantal mensen zijn die zit te wachten totdat er recht wordt gesproken. Het Hof zal nog steeds extra geld nodig hebben, maar zelfs nu weigeren de meeste regeringen ervoor te zorgen dat het Hof over voldoende financiële middelen beschikt. Dit gebeurt niet omdat zij geen geld beschikbaar hebben; tenslotte lijken vele van hen voldoende geld te hebben. Neem bijvoorbeeld de belachelijk hoge bedragen die beschikbaar worden gesteld voor een totaal onnodig Agentschap voor Fundamentele Rechten van de EU. Als de Parlementaire Assemblee de Russen de schuld geeft – en daar is niets mis mee in dit specifieke geval –, dan moeten we ook de regeringen van de andere 45 landen de schuld geven voor het feit dat zij net zo hypocriet zijn als het 46e land. Er moet niet met twee maten worden gemeten.

Dus: kom op Russische Duma en ratificeer zo snel mogelijk – dat zou het beste zijn. Maar tevens, kom op alle regeringen en parlementen van de lidstaten, en zet een punt achter de schaamteloze situatie wel rechtspraak aan Europese burgers te beloven maar niet te leveren.

De heer **Jurgens** zei dat het erom gaat hoe we de collega's in de Duma kunnen helpen om de meerderheid van hun collega's te overtuigen. Hij sloot zich aan bij de lof van de heer Kox voor die delegatieleden van de Duma die zich met deze kwestie bezighouden. Deze Duma-leden hebben gestemd voor het ratificeren van het Protocol, en spreker wist hoe moeilijk het is om afwijkende opvattingen in een parlement kenbaar te maken wanneer Europese kwesties worden besproken. Het voelt alsof iedereen tegen je is wanneer deze kwesties worden besproken en dit is wat er in dit geval in de Duma is gebeurd.

De manier om de collega's te helpen is niet door het nemen van de weg van de minste weerstand door te zeggen dat we volkomen gelijk hebben, dat het Protocol uitstekend is en dat de Russen wel gek moeten zijn als ze het niet meteen ratificeren. Het is duidelijk dat het Protocol belangrijk is wat betreft het intact blijven van het Hof, de grootste diamant in de kroon van de Raad van Europa. Het Protocol moet geratificeerd worden, maar het is van essentieel belang om te begrijpen waarom je tegenstander er bezwaar tegen heeft.

De redenen worden gegeven in de argumentatie van de juridische commissie van de Duma op 11 december. Het zijn rationele argumenten die zouden kunnen worden weerlegd door andere rationele argumenten. Spreker zei dat zijn groep van mening is dat de eerste te zetten stap is het aangaan van een dialoog met de Duma-commissie en duidelijk te maken waarom haar bezwaren alle andere leden er niet van heeft weerhouden om het Protocol te ratificeren. De groep van spreker stelde voor om een delegatie naar Moskou te sturen, bestaande uit leden van de Assemblée die goed bekend zijn met het werk van het Hof en de voorstellen van Protocol nr. 14.

Er zouden andere redenen kunnen zijn voor het besluit en de heer Kosachev heeft er een paar genoemd, zoals de ontevredenheid over recente beslissingen van het Hof. We hebben van horen zeggen dat het Hof gepolitiseerd is en Rusland niet eerlijk behandelt. De heer Kosachev noemde de kwestie Ilaşcu, maar onze Turkse vrienden zouden evenzeer een probleem kunnen hebben met de zaak Loizidou.

Iedere objectieve beschouwing van de zaken die bij het Hof liggen, zal aantonen dat de beschuldiging in feite nergens op is gebaseerd. Gedurende zijn bezoek aan Moskou vorig jaar was spreker onder de indruk van het begrip van rechters, hoge ambtenaren, collega's in de Duma en van journalisten, die allen vonden dat het Hof belangrijk was. Ze vonden ook dat NGO's hun best doen om het Hof te helpen. Het Hof doet volgens genoemde mensen uitstekend werk voor Rusland en om die reden zou de Duma Protocol nr. 14 moeten ratificeren.

D. Politieke/Juridische Zaken

1. Het nakomen van de verplichtingen in het kader van de Raad van Europa door Armenië
Rapport – Colombier (Frankrijk)/Elo (Finland), doc 11117, resolutie 1532

Aan de discussie is deelgenomen door de heer **Platvoet**. Hij zei dat het rapport over Armenië het succes van het monitoren door de assemblee aantoont. De steun van de instanties van de Raad van Europa, zoals het Venetië Comité, de Europese Conventie over het voorkomen van marteling en inhumane of vernederende behandeling, alsmede de Groep van staten tegen corruptie, helpt Armenië bij het nakomen van haar belofte om het ter hervormen tot een land waar mensenrechten ten volle worden gerespecteerd en waar de «rule of law» van hoog kaliber is. Het is duidelijk dat Armenië enige vooruitgang heeft geboekt, maar er dient nog veel verbeterd te worden. Spreker wilde drie punten vermelden.

Ten eerste is er verschil tussen een wetsvoorstel dat nog moet worden aangenomen en een reeds functionerende wet. Implementatie zal daarom een belangrijk aspect vormen van de toekomstige procedure van monitoren. Het monitoren is geen kwestie van straf; het is een duurzaam adviesproces. We moeten de procedure van het monitoren niet te snel beëindigen, zoals dat in andere landen het geval is geweest.

Ten tweede zegt de manier waarop gevangenen worden behandeld veel over de beschaving van een land. Spreker was geschokt door de informatie in het rapport over de situatie in gevangenissen. Deze is soms onmenselijk, het voedsel is van slechte kwaliteit en er is geen toegang tot adequate medische zorg.

Ten derde is er kritiek geweest op alternatieve dienstplicht. Het advies is om de wet te reviseren naar de standaard van de Raad van Europa. De duur van alternatieve dienstplicht dient niet langer te zijn dan de geldende norm en er dient een werkelijk civiele alternatieve dienstplicht te komen. Dit is belangrijk omdat Armenië verwikkeld is in een conflict met haar buurland Azerbeidjan.

Het is een goede zaak dat de situatie in Nagorno-Karabakh deel uitmaakt van het rapport. Het vormt een onderdeel van het nastreven van de grondbeginselen van de Raad van Europa dat Armenië en Azerbeidjan hun uiterste best zullen doen om het probleem op te lossen. Deze donkere vlek is van grote invloed op de verstandhouding tussen Armenië en Azerbeidjan. Het vormt daarvoor een obstakel en dit is de reden dat het onderdeel moet uitmaken van onze procedure van monitoren.

Verplichtingen wat betreft democratie, mensenrechten en de «rule of law» dienen in acht te worden genomen. Met het oog op dergelijke verplichtingen, kunnen we Armenië vragen om een positieve en actieve bijdrage te leveren aan de beëindiging van dat conflict binnen de internationale wetgeving. Zolang dit niet het geval is, vormt dit wederom een argument om de procedure van het monitoren niet te beëindigen.

2. Het nakomen van de verplichtingen in het kader van de Raad van Europa door Albanië
Rapport – Platvoet (Nederland)/Wilshire (Verenigd Koninkrijk, doc. 11115, resolutie 1538

E. Milieu, Landbouw, Lokale en regionale aangelegenheden

1. Landbouw en illegale werkgelegenheid in Europa
Rapport – Dupraz (Zwitserland), doc. 11114, aanbeveling 1781
Rapport – Cousin (Frankrijk), doc. 11140

en

De situatie van migrantenwerknemers in tijdelijke werkgelegenheidsagentschappen

Rapport – Henderson (Verenigd Koninkrijk), doc. 11109, aanbeveling 1782, resolutie 1534
Rapport – Zapfl-Helbling (Zwitserland), doc. 11130

2. Naar een verantwoorde voedselconsumptie
Rapport – Gubert (Italië), gepresenteerd door de voorzitter van de Commissie Leefmilieu Walter Schmied, doc. 11010, aanbeveling 1786

F. Migratie, Vluchtelingen

1. Bedreiging van het leven en de vrijheid van meningsuiting van journalisten
Rapport – McIntosh (Verenigd Koninkrijk), doc. 11143, aanbeveling 1783, resolutie 1535
Rapport – MacShane (Verenigd Koninkrijk), doc. 11151
Rapport – Mooney (Ierland), doc. 11153

Aan de discussie is deelgenomen door de heer **Kox**. Hij herinnerde eraan dat de Turks-Armeense journalist Hrant Dink slechts enkele dagen eerder in Istanbul werd vermoord. De moord op Dink was een schok voor Turkije maar het zou te simpel zijn om te beweren dat het

als een complete verrassing kwam. Hoewel Dink door de artikelen die hij schreef en de dingen waar hij voor stond een symbool was voor tolerantie, werd hij door anderen niet getolereerd. Hij ontving zo veel dreigementen dat hij zich op een zeker moment naar eigen zeggen «zo bang als een duif» voelde, zoals hij het in een van zijn laatste artikelen beschreef. De journalist was bang vanwege deze bedreigingen maar ook door hetgeen de Turkse staat hem oplegde. Hij was bezig een beroep te doen op het Europese Hof van de Mensenrechten hier in Straatsburg omdat hij naar zijn mening op een oneerlijke en onrechtmatige manier door een Turkse rechtbank was veroordeeld voor het belasteren van alles waar Turkije voor staat. Hij schreef dat het feit dat hij en zijn familie onder bedreigingen moesten leven, vergelijkbaar was met «leven in een kokende hel». Desondanks weigerde hij Turkije te verlaten omdat hij naar eigen zeggen «wilde proberen die hel in een hemel om te zetten».

In oktober vorig jaar werd een Russische collega van Dink in Moskou vermoord. Anna Politkovskaya was een kritische journaliste met name wat betreft het Tjetjeense conflict en de Russische mafia. Ze werd neergeschoten nadat ze was bedreigd, in de gevangenis gezet, vergiftigd en gedwongen in ballingschap te gaan, zo vermeldt de Commissie ter Bescherming van Journalisten. De commissie stuurde onlangs honderden protest ansichtkaarten van internationale collega's van Anna Politkovskaya naar President Putin. Sinds de Russische president zijn ambt aanvaardde, zijn 13 journalisten, net als Politkovskaya, het slachtoffer geworden van huurmoordenaars. Het feit dat geen van deze moorden op behoorlijke wijze is opgelost, dient ons des te meer zorgen te baren en dus is het belangrijk dat dit debat plaatsvindt.

Op een van de protestkaarten die President Putin ontving, stond de handtekening van Miroslava Gongadze, de weduwe van de Oekraïense journalist Georgiy Gongadze, die enkele jaren geleden werd vermoord vanwege zijn journalistieke werk. Zijn moord is niet opgelost hoewel President Yushchenko aan Nederland de belofte had gedaan om alles in het werk te stellen om te zorgen dat gerechtigheid zou plaatsvinden. In Nederland vond gerechtigheid plaats toen de moordenaar van Theo van Gogh – de kritische en vaak cynische en onbeschofte maar desondanks gerespecteerde journalist –, gearresteerd werd en voor het gerecht moest verschijnen. Vervolgens werd deze in de gevangenis gezet waar hij het grootste deel van de rest van zijn leven moet doorbrengen. De aanslag op Van Gogh bracht een golf van afschuw, woede en angst teweeg, net als twee jaar eerder na de moord op Pim Fortuyn. Het bedreigen van journalisten komt niet slechts in bepaalde landen voor. Het doet zich voor in geheel Europa.

We moeten inzien dat wanneer journalisten vermoord worden op grond van hun werk, de democratie onder vuur komt te liggen. Wanneer degenen die ons op de hoogte houden van wat er in de maatschappij en de politiek speelt, aangevallen worden en bedreigd of vermoord worden, realiseren we ons dat er als gevolg hiervan minder informatie beschikbaar komt, omdat anderen te bang zullen zijn om door te gaan met hun onderzoek en publicatie.

Hoe meer accurate informatie van de media ons onthouden wordt, hoe minder we onze pers een vrije pers en onze wereld een vrije wereld kunnen noemen. Dit is waarom we het belangrijke Artikel 10 hebben in de Europese Conventie voor de Rechten van de Mens, dat zich bezighoudt met de vrijheid van de media in Europa. We moeten alles op

alles zetten om journalisten te beschermen, omdat door hen te beschermen, we een maatschappij gebaseerd op vrijheid beschermen.

3. Het principe van de voorzorg en verantwoord risicomanagement
Rapport – Randegger (Zwitserland), doc. 11119, aanbeveling 1787

G. Sociale Zaken, Volksgezondheid en familie zaken

HIV/AIDS

Rapport – McCafferty (Verenigd Koninkrijk), doc. 11033, resolutie 1536, aanbeveling 1784

Rapport – Hancock (Verenigd Koninkrijk), doc. 11133, resolutie 1536

Rapport – Fautier (Monaco), doc. 11108, aanbeveling 1785

Tijdens dit debat werd het woord gevoerd door de heer Thomas Hammarberg, Commissaris voor de Mensenrechten van de Raad van Europa.

H. Gelijke kansen mannen en vrouwen

Sexuele aanranding gerelateerd aan «date-rape» drugs

Rapport – Damanaki (Griekenland), doc. 11038, aanbeveling 1777

Rapport – Pernaska (Albanië), doc. 11096

Voorts voerden in de assemblee het woord:

- Zijn Heiligheid Patriarch Bartholomeus I
- De heer Guy Verhofstadt, Eerste Minister van België
- De heer Kostas Karamanlis, Eerste Minister van Griekenland

De voorzitter van de delegatie,
Dees

De griffier voor het verslag,
Van Waasbergen